

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Illvstri Regi Francorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

apostolica scripta & exhortamur attentius & per scripta nostra præcipiendo mandamus quatenus cum nos, quia duobus &c. *sicut supra usque* reprobemus, & prædictum Ottonem recipiamus in Regem, nonobstante juramento &c. usque non servandum, eidem Regi publicè non differas adhærere ac fovere potenter & viriliter partem ejus. Alioquin, cum ei, sicut prædiximus, fidelitatis præstiteris juramentum, si, quod non credimus, immo de quo nec etiam dubitamus, de cetero proprii fieres juramenti transgressor, in te procedere durius cogemur. Datum ut supra.

In eundem modum scriptum est Basiliensi Episcopo, & nobili viro Alberto Comiti de Thaisburc, & nobili viro R. Comiti de Thavesburc, verbis competenter mutatis, ita quod unicuique seorsim.

ARCHIEPISCOPIS, EPISCOPIS,
Prioribus, Abbatibus, & aliis Ecclesiarum
Pralatis.

Epist. 46.

ADversarius noster diabolus, qui tamquam leo rugiens circuit quærens quem devoret, animarum profectibus invidens & saluti, ne unde ipse per vitium superbiæ cecidit, homo per humilitatis meritum & opera pietatis ascendat, quæ Dominus ad salvationem nostram potenter & mirabiliter operatur, quantum in eo est, dolosè ac callidè in materiam perditionis asfuit, dum in agro dominico zizania seminatur, ne messis in manipulos tandem collecta recondat in horrea, sed in fasciculos alligata cremetur. Habet enim mille nocendi modos, utpote qui mala suggerit, bona turbat, osculum simplicem scandalizare nititur, & veritatis & sinceritatis azyma fermento malitiæ ac nequitiae fermentare. Ecce siquidem cum Dominus noster terram nativitatis suæ tradi permiserit in manibus paganorum, ut fidei Christianæ cultores peccatum suum saltem in pœna cognoscerent, & inter flagella tandem à suis iniquitatibus pœniterent, haberentque materiam non solum præterita expiandi delicta, sed causam etiam commutandi temporalia in æterna & per martyrij palmam immarcescibilem promerendi coronam, inimicus homo ad solitæ malignitatis versutiam se convertens, inter catholicos Principes & populos Christianos discordiæ materiam adinvenit, fraternas acies contra se invicem & bella commovens intestina; ut dum frater in fratrem, proximus in amicum, & Christianus in Christianum leves niteretur injurias vindicare, oblivisceretur injuriæ Iesu Christi, & sanguis Domino consecrandus, quo debuerant cœlestia comparari, funderetur quasi dæmonibus, & temporalibus perditis gehennæ supplicium emeretur. Nos autem, quibus secundum Apostolum non est colluctatio adversus carnem & sanguinem, sed adversus Principes & potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum, & quibus est fidelium Christi sollicitudo commissa, fraudibus versuti hostis, quantum concesserit Dominus, obviare volentes, sicut olim pro variis non tam Ecclesiæ quàm totius populi Christiani necessitatibus fratres nostros ad varias & diversas direximus regiones, ut de agro Domini zizania quæ homo superfemina-

verat inimicus avellerent, ne triticum, si cresceret, suffocarent, sic nunc venerabilem fratrem nostrum Prænestinum Episcopum apostolicæ sedis Legatum &c. *in eundem modum ut in tertia * præcedenti usque* acceptum, principalis * id est, epist. & specialius pro factò imperij, ex cuius divisione multa incommoda ferè toti Christianitati provenisse noscuntur, de fratrum nostrorum consilio destinavimus, inuncto eidem Episcopo plenæ legationis officio, ut evellat quæ evellenda cognoverit, & plantet quæ ipsius viderit sollicitudo plantanda. Monemus igitur universitatem vestram & exhortamur attentius & per apostolica scripta præcipiendo mandamus quatenus eum cum eodem Notario sicut Legatum apostolicæ sedis, immo nos in eo recipientes humiliter & devotè ac honorificè pertractantes, quæ vel super negotio pro quo specialiter mittitur vel aliis inter vos statuenda duxerit vel etiam corrigenda, inviolabiliter observetis. Alioquin sententiam quam propter hoc tulerit in rebelles, ratam haberi volumus, & faciemus auctore Domino inviolabiliter observari. Datum Laterani ut supra.

ILLVSTRI REGI
Francorum.

CUm te, tamquam Christianissimum Principem, Regem catholicum, & specialem filium, noverimus nobis & Ecclesiæ Romanæ devotum, utpote quem devotionis affectus exhibendus apostolicæ sedis jure sibi hereditario vendicavit, à progenitoribus tuis inclitæ recordationis Francorum Regibus, etsi successivè per singulos, in te tamen totus & integer derivatus, qui hujus puritatis succum contrahis à radice, vellemus ut & tibi, sicut sæpe jam scripsimus, plenè mentis nostræ pateret arcanum; ut cum intelligeretur quòd filialem reverentiam exhibes non ingratis, nobis fieres de devoto devotior, & piæ intentionis propositum de die in diem in corde tuo radicareretur amplius, & in germen uberius profliret. Pro certo igitur noveris & habeas pro constanti quòd inter ceteros Reges & Principes Christianos te specialis amoris prærogativa de corde puro, conscientia bona, & fide non ficta diligimus, & ad honorem, profectum, & exaltationem tuam ardentius aspiramus. Vnde ne vel levem etiam maculam in gloria tua poneris, si super ordinatione imperij Romani, quod ad nos principaliter & finaliter noscitur pertinere, ne dixerimus nostræ dispositioni resisteres, sed nostræ non sequeris beneplacitum voluntatis, & sic cum apostolica sede regnum Franciæ non sentiret, cui super arduis negotiis semper adhæsit, licet multa & magna nobis & nostris fuerint utrinque promissa, nec ad munera tamen flecti potuimus nec ad preces induci ut alterutram partem præter conscientiam tuam vellemus assumere, cum velimus tecum favere alteri & cum eodem tecum pariter prævalere. Ut ergo serenitati tuæ nostræ pateat dispositionis arcenum, noveris quòd examinantes merita personarum, invenimus quòd alterius * promotio, * id est, Philippi præter alias rationes sufficientes & validas quibus ejus debet promotio impediri, & quas

Epist. 47.

* id est, Philippi

venerabilis frater noster Octavianus Ostiensis Episcopus apostolicae sedis Legatus tibi poterit plenius explicare, nec nobis nec tibi nec regno tuo etiam expediret; cum si, quod absit, imperium obtineret, saltem occasione nepotis ad regnum Siciliae ardentius aspiraret, cum ad illud jam manifestis indiciis ardentem aspires. Quod autem huiusmodi unio vel confusio potius non expediat regno tuo, satis intelligit regia serenitas per seipsam. Promotionem autem alterius ad honorem & commodum regni tui credimus pertinere, cum inter eum & carissimum in Christo filium nostrum Lodovicum filium tuum affinitatis vinculum sit contractum, & inter te & carissimum in Christo filium nostrum Iohannem Anglorum Regem illustrem per Dei gratiam plena pacis sit concordia reformata. Praeterea nos tam sumus certi de ipso quod profortanda & servanda tecum concordia mandatis nostris & consiliis acquiescet; nec nos ut fidei iustiores, si necesse fuerit, inter te & ipsum constituere recusamus. Cum igitur negotium ipsum dilationem non capiat, cum nobis a plurimis detraharer creditibus & dicentibus eis quod nos huiusmodi discordiam foveamus, cum jam te duxerimus requirendum, nec duobus ad habendum simul imperium favere possimus, nec credamus tam personae in impetio quam imperio in persona, sicut expedit, providendum, disposuimus manifeste de cetero reprobare factum alterius propter multas rationabiles causas, & personam reliqui approbare. Monemus igitur serenitatem regiam & exhortamur attentius & consulimus bono zelo quatenus ea quae praedictus Episcopus apostolicae sedis Legatus, qui ad honorem tuum & profectum intendit, tibi ex parte nostra proponet, audiat diligenter & exaudiat hilariter regia celsitudo, & monitis & consiliis eius, immo nostris verius, acquiescat; & ut nobiscum dante Domino super instanti negotio valeas praevalere, teneas occultum, sicut de tua discretione confidimus, quod super his regali magnificentiae duximus intimandum. Datum ut supra.

OSTIENSI EPISCOPO,
apostolicae sedis Legato.

Epist. 48.

GAudemus in Domino & tuae fraternitatis prudentiam commendamus quod ad ea feliciter consummanda quae vel tibi sunt a nobis iuncta, vel quae de beneplacito nostro procedere intelligis per te ipsum, impendis studium diligens & operam efficacem. Accepimus siquidem ex litteris tuis quod licet carissimum in Christo filium nostrum Philippum Francorum Regem illustrem super negotio imperij primo inveneris nimis gravem, utpote qui per domum Anglicanam sibi multa evenisse gravamina recolebat, sperans tamen, tum eo quod nobis placere desiderat, tum quia tuis libenter consiliis acquiescit, tum etiam quia mediatores inter ipsum & alium bonos habes, quod ad nostrum beneplacitum inclinatur, si indemnitati eius per cautelam nostrae providentiae consulatur. Vnde per easdem litteras consulebas quod ipsi & tibi super hoc nostras litteras mittere.

Tom. I.

mus. Quid igitur ipsi scribamus ex transcripto litterarum, quod tibi praesentibus mittimus interclusum, tua poterit discretioni patere. Monemus igitur fraternitatem tuam & exhortamur attentius & per apostolica tibi scripta mandamus quatenus apud Regem ipsum interponas efficaciter partes tuas ut super hoc monitis nostris & consiliis acquiescat, cum sufficienter velimus ejus indemnitati cavere, & dispositionem nostram ad honorem, profectum, & gloriam ejus pertinere credamus. Sanè cum dependit Ecclesiae, quae nec vult nec debet diutius idoneo defensore carere, sustinere non debeamus ulterius nec negligere incommoda populi Christiani, cum dñi expectaverimus, cum praemonuerimus Principes, cum eis etiam consilium nostrum per proprium nuntium & litteras duxerimus exponendum, nec profecerimus apud ipsos, de communi consilio fratrum nostrorum statuimus quod per rescriptum litterarum directarum ad Principes Alamanniae negotium istud plenarie continentium plenè poterit tuae discretionis patere, cum illud tibi mittamus praesentibus litteris interclusum. Quia vero per tuas nobis litteras intimasti ut si crederemus forsitan expedire, apostolicis tibi litteris mandaremus quod Archiepiscopos & Episcopos Alamanniae ad tuam praesentiam convocare, quatenus si animus Regis ad nostrum posses desiderium inclinare, nostrum eis beneplacitum aperires, volumus & mandamus ut si a negotiis illis quae tibi exequenda commisimus in regno Francorum utiliter te poteris expedire, cum venerabili fratre nostro Praenestino Episcopo apostolicae sedis Legato ad partes Germaniarum accedas, cum eo juxta formam litterarum nostrarum pariter processurus, cum non videatur alius locus idoneus in quo Principes ad tuam deberes praesentiam convocare. Nolumus tamen ut hac occasione causas legationis iunctae negligenter omittas; cum etsi magna sint ista, illa tamen non debeant minima reputari. In omnibus autem occultè procedas & cautè, sicut de tua fidelitate confidimus & speramus. Datum.

ILLVSTRI REGI
Anglorum.

Epist. 49.

Quod promotio carissimi in Christo filij nostri illustris Regis Ottonis nepotis tui in Romanorum Imperatorem electi ad tuum pertineat incrementum, & exaltatio ejus tibi proveniat ad honorem, nullus dubitat sanae mentis. Cum enim de domo descenderit Anglicana, & usque adeo te proxima linea consanguinitatis attingat ut etsi alios consanguineos habeas & propinquos, nullum tamen propinquiorem habere noscaris, ad promovendum negotium ejus tanto libentius deberes tam res exponere quam personam quanto genus tuum facilius magnificare potes in eo & per eum amplius extendere memoriam tui nominis & tibi perpetuae laudis titulos comparare. Nam etsi, quod non credimus, ingratitude vitio laboraret, nec vellet tuis meritis respondere, negari tamen non posset quin saltem honorem nominis participaretis adinvicem, dum & tu dicereris tanti Principis

XX xx ij